

BIULETYN BAŁTYCKI**W I L B I**

Nr.

Wilno, dnia 23. lutego 1935 r.

269.

T r e ś ć n u m e r u :

LOTWA:

1. "Brihva Zeme" o konferencji londyńskiej i odpowiedzi Niemiec.
2. Lotewski minister Oświaty prof. L. Adamowicz o szkolnictwie w Lotwie.
3. Prasa Lotewska o koncercie chóru polskiego Harfa w Rydze.
4. Wizyta płk. Indansa w Tallinie.
5. Dokoła estońskiego święta narodowego.
6. Działalność lotewskich instytucyj kredytowych.
7. Ilość mieszkańców w Libawie i Dyneburgu.
8. Kapitały zagraniczne Lotewskich spółek akcyjnych w latach 1931-1933.
9. Eksploatacja lasów na Lotwie w r. 1933/34.
10. Eksport masła trzech państw bałtyckich w r. 1934.

ESTONJA:

1. Czynny bilans estońskiego handlu zagranicznego.
2. Projekt nowej ustawy o związkach małżeńskich w Estonji.

- o -

LOTWA: 1. "Brihva Zeme" o konferencji londyńskiej i odpowiedzi Niemiec. "Brihva Zeme" z dn. 22. II. 35 r. zaznacza, iż odpowiedź Niemiec ma na celu przede wszystkim rozszerzenie zbrojeń przynajmniej w zakresie lotnictwa oraz przełamanie jednolitego frontu francusko-angielskiego przy pomocy podjęcia rokowań wyłącznie tylko z Anglią. Gra ta jednak pomyślana jest bardzo prymitywnie i niechybnie zostanie zde-maskowana. Co się tyczy państw bałtyckich to mogą one tylko powitać porozumienie londyńskie. W obecnej sytuacji Niemcy nie mają możliwości powoływania się na jakieś niebezpieczeństwo, rzekomo im zagrażające, gdyż Francja i Anglia stwierdziły, iż nie posiadają żadnych agresywnych zamiarów wobec Niemiec, zaś z Polską Niemcy zawarły przecież pakt o nieagresji, który ustalił bardzo przyjazne stosunki między Warszawą i Berlinem.

2. Lotewski minister Oświaty prof. L. Adamowicz o szkolnictwie w Lotwie. Radjo Ryskie z dn. 20. II. 35 r.: Lotewski min. Oświaty prof. L. Adamowicz w dn. 20. lutego wygłosił w Radjo Ryskiem sprawozdanie na temat sytuacji szkolnictwa w Lotwie. Mówiąc o szkolnictwie powszechnym, min. Adamowicz stwierdził, iż w trakcie reorganizacji szkolnictwa powszechnego znaczna ilość szkół została połączona, lub też całkiem zlikwidowana. Ilość szkół powszechnych w 1933/34 roku szkolnym wynosiła w Lotwie 2.057, natomiast w r. szkol. 1934/35 wynosi 1.981, a więc liczba szkół zmalała o 76. Zmniejszenie się to dotyczy także mniejszości narodowych z wyjątkiem szkół estońskich. Liczba lotewskich szkół powszechnych wynosi obecnie 1.492 /a więc o 10 mniej/; niemieckich 82, /o 6 mniej/; rosyjskich 204 /o 32 mniej/; białoruskich 17 /o 6 mniej/; polskich 23 /o 12 mniej/; żydowskich 78 /o 22 mniej/; litewskich 12 /o 1 mniej/ i estońskich 4. Liczba szkół utrakwistycznych z 56 wzrosła do 69. Liczba zamkniętych szkół w Rydze wynosi 5, w Widzenach 9, Kurżenach 7 i w Latgalji 65. W Żemgalu liczba szkół została zwiększona o 13. W powiecie ilukszańskim utworzono 14 nowych szkół. Ogólna ilość uczniów w lotewskich szkołach powszechnych w r. szk. 1933/34 wynosiła 216.045, zaś w r. 1934/35 wynosi 212.227, a więc o 3.818 mniej. Liczba nauczycieli z 8.556 zmniejszyła się do 8.500 /o 26 mniej/.

Liczba szkół lotewskich zmniejszona została o 10, zaś liczba nauczycieli w tych szkołach zwiększona o 340, liczba szkół niemieckich została zmniejszona o 6, zaś liczba nauczycieli w tych szkołach zmniejszyła się o 99, liczba szkół rosyjskich zmniejszyła się o 32, zaś liczba nauczycieli o 142, liczba szkół żydowskich zmniejszyła się o 22, zaś nauczycieli o 124, liczba szkół polskich została zmniejszona o 12, zaś liczba nauczycieli o 60; liczba szkół białoruskich zmniejszona została o 6, zaś nauczycieli o 19, liczba szkół litewskich zmniejszona została o 1, zaś nauczycieli o 2, liczba szkół utrakwistycznych wzrosła o 13, zaś nauczycieli o 76.

Rząd wycofał subsydja dla niełotewskich szkół średnich i rzemieślniczych. Subsydja rządowe i samorządowe otrzymują wyłącznie szkoły publiczne. W początku r.b. zlikwidowane zostały 4 niełotewskie szkoły rzemieślnicze, w czym 3 rosyjskie i 1 polska. W niższych szkołach rzemieślniczych liczba uczniów wzrosła, w tem: w szkołach łotewskich o 553, rosyjskich o 182, polskich o 64 uczniów. Liczba uczniów w szkołach technicznych wynosi 1350, handlowych 2.248. Liczba niełotewskich gimnazjów wynosi: rosyjskich 9, niemieckich 7, żydowskich 13, polskich 3, białoruskich 2, litewskich 1. Liczba gimnazjów łotewskich zmniejszyła się z 55 do 53. Skarb państwa utrzymuje 31 gimnazjów, samorzady miejskie 11 gimnazjum. 12 gimnazjów prywatnych otrzymuje większe lub mniejsze subsydja rządowe. Liczba lat studjów gimnazjalnych została przedłużona o 1 rok, w związku z czem w r.1934/35 gimnazja nie wypuszczają nowych maturzystów. Również uniwersytet łotewski jesienią r.1935 nie przyjmie nowych studentów.-

3. Prasa łotewska o koncercie chóru polskiego Harfa w Rydze. Prasa łotewska z 22. II.35 r. /"Brihva Zeme", "Jaunakas Zinas" i in./ zamieszcza obszerną recenzję, w pochlebnym sposobie komentującą poziom artystyczny odbytego niedawno w Rydze koncertu chóru polskiego Harfa. Występy chóru polskiego cieszyły się wielkim powodzeniem. Na koncercie byli obecni przedstawiciele rządu łotewskiego oraz przedstawiciele elity artystycznej Łotwy.-

4. Wizyta płk. Indansa w Tallinie. "Siegodnia" Nr.53 z dn.23.II.35 r. donosi, iż w dn.20.II do Tallina udała się delegacja przedstawicieli łotewskiego lotnictwa prywatnego na czele z płk.Indansem. Bardzo możliwe, iż delegacja ta zakupi w Estonji produkowane przez Estonję samoloty typu sportowego-

5. Dokoła estońskiego święta narodowego. "Siegodnia" Nr.53 z dn.23.II.35 r. donosi, iż na półkach księgarskich ukazał się nowy kolejny numer pisma p.t."Dla was", poświęcony całkowicie Estonji, która w dn. 4 lutego r.b. obchodzi 17-tą rocznicę swej niepodległości.-

6. Działalność łotewskich instytucyj kredytowych. "Jaunakas Zinas" z dn.21.II.35 r. donosi, iż centralne łotewskie biuro statystyczne zebrało informacje, dotyczące 15 wielkich łotewskich instytucyj kredytowych, w tej liczbie 11 banków akcyjnych, 2 towarzystw wzajemnego kredytu, 1 banku miejskiego i 1 banku giełdowego. W okresie wysokiej konjunktury bilanse wielkich instytucyj kredytowych osiągały 190 milj. łatów, zaś w r.1933 spadły do 98,7 milj. łatów, w r.1934 do 91,7 milj. łatów, natomiast w r.1935 wzrosły do 99 milj. łatów. W styczniu 1933 roku ogólna suma wkładów wynosiła 77,3 milj. łatów, w 1932 - 35,3 milj. łatów, w 1933 - 36,6 milj. łatów. w 1934 - 39,9 milj. łatów i 1935 - 50,2 milj. łatów. Rachunek bieżący z 34,7 milj. łatów wzrósł do 44,7 milj. łatów. Kapitały banków z początku r.1934 wynosiły 28,3 milj. łatów, zaś w końcu tego roku zmalały do 27,6 milj. łatów. Kapitały zapasowe i inne zmniejszyły się w związku z koniecznością pokrycia deficytów lat ub. Kapitał zakładowy wielkich banków wynosi 23 milj. łatów. W okresie wysokiej konjunktury pożyczki wydawane przez banki wynosiły 145 milj. łatów, obecnie suma ta zmniejszyła się do 56,5 milj. łatów. Majątek nieruchomy banków szacuje się na 16 milj. łatów. W roku 1934 15 banków operacje swe zakończyło z zyskiem zaś 2 banki z małym deficytem.

7. Ilość mieszkańców w Libawie i Dyneburgu. "Liet.Aidas" Nr.43 z 22.II.35 r. donosi, iż według danych, przeprowadzonego w dn.12 lutego r.b., spisu ludności ilość mieszkańców w Libawie wynosi 56.569, co wskazuje na zmniejszenie się w ciągu ostatnich 5 lat tej ludności o 669 osób. Liczba ludności w Dyneburgu wynosi 45.023, a więc o 1.797 mieszkańców więcej, niż w r.1930.-

8. K a p i t a ł y z a g r a n i c z n e ł o t e w s k i e h s p ó ł e k a k c y j n y c h w l a t a c h 1931 - 1933. "Liet.Aidas" Nr.283 /z grudnia 1934 r./ informuje, iż suma kapitałów łotewskich spółek akcyjnych inwestowanych zagranicą z roku na rok się zmniejsza. Suma kapitałów inwestowanych zagranicą w roku 1931 wynosiła 104.746, zaś w r.1933 - 95.046 tys. łatów.-

9. E k s p l o a t a c j a l a s ó w n a Ł o t w i e w r. 1933 - 34. "Tautos Ukis" Nr.11 /XI.1934 r./ donosi, iż łotewski Gabinet Ministrów na r.1934 przeznaczył 5 - 5,5 milionów metrów sześciennych materiałów leśnych dla celów eksploatacji. W r.1933 w przemyśle drzewnym w Łotwie pracowało 12.710 robotników, zaś wartość produkcji wyniosła 85,428.000 łatów. Eksport materiałów leśnych w r.1933/34 wyniósł 38.214.000 łatów.-

10. E k s p o r t m a s ł a t r z e c h p a ń s t w b a ł t y c k i e h w r.1934. "Liet.Aidas" Nr.25 /30.I.35 r./ donosi, iż eksport masła litewskiego w r.1934 wyniósł 9,67 milj. kilogramów wartości 14,72 milj.litów, eksport masła łotewskiego w r.1934 wyniósł 15,70 milj. kg. wartości 14,45 milj.łatów, zaś eksport masła estońskiego w 1934 r. wyniósł 10,2 milj.kg.-

ESTONJA: 1. C z y n n y b i l a n s e s t o ń s k i e g o h a n d l u z a g r a n i c z n e g o. "Siegodnia" Nr.53 z dn. 23.II.35 r. donosi, iż bilans estońskiego handlu zagranicznego wykazał aktywę. Import towarów wyniósł 26.432 tys. tonn wartości 4.954 tys. koron, zaś eksport 36.056 tys. tonn wartości 5.937 tys. koron. W styczniu r.ub. estoński bilans handlowy był bierny. W odniesieniu do poszczególnych państw Estonia zamknęła styczniowy bilans handlowy z aktywą w stosunku do W.Brytanji, Łotwy, Litwy, Francji, Finlandji i Danji. Natomiast jej bilans handlowy z Z.S.R.R., Niemcami, Polską, Szwecją, Czechosłowacją i Stanami Zjednoczonymi wykazał passywę.-

2. P r o j e k t n o w e j u s t a w y o z w i ą z k a c h m a ł ż e ń s k i e h w E s t o n j i. "Siegodnia" Nr.53 z dn.23.II.35 r. donosi, iż estońskie Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało projekt nowej ustawy o związkach małżeńskich i przekazało go Związkowi Prawników uniwersytetu, w Tartu w celu zaznajomienia się. Zgodnie z projektem, osobom rozwiedzionym pozostawia się prawo wstępowania w nowe związki małżeńskie przed upływem terminu oznaczonego w obecnie obowiązującej ustawie. Dla zawarcia związku małżeńskiego niepełnoletnich wystarcza pozwolenie ojca. Według nowego projektu zobowiązanie zawarcia małżeństwa złożone wobec osoby trzeciej nakłada na narzeczonego odpowiednie obowiązki, zaś porzuconej narzeczonej pozostawia prawo domagania się rekompensaty. Jeśli narzeczona powije dziecko, w takim razie według nowego projektu ustawy narzeczona uprawniona jest do domagania się przyznania jej nazwiska narzeczonego. W sferach prawniczych projekt ten wywołał silną krytykę.-

---

8. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

9. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

10. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

11. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

12. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

13. K... ..
... ..
... ..
... ..
... ..